

CURRICULUM VITAE

Naam: Wilde

Voornaam: Oscar Fingal O'Flahertie Wills

Geboren: 16 oktober 1854 in Dublin

Overleden: 30 november 1900 in Parijs

Beroep vader/moeder: Keel-, neus- en oorarts/dichteres

Opleiding: Literatuur aan Trinity College in Dublin en Magdalen College in Oxford

Beroep: (Toneel)schrijver, poseur en 'wit', dichter

Burgerlijke staat: Gehuwd met Constance Lloyd, met wie hij twee zonen kreeg

Hoofdwerken: Toneel: *Lady Windermere's Fan* (1892), *A Woman of No Importance* (1893), *Salome* (1893), *An Ideal Husband* (1895), *The Importance of Being Ernest* (1895), proza: *The picture of Dorian Gray* (1890), *De Profundis* (1897), poëzie: *The Ballad of Reading Gaol* (1897)

Trefwoorden: Humor, spitsheid, geestigheid, kortom 'wit'. Schoonheid en kunst gaan boven alles. Zijn stukken zijn voorbeeldige 'well-made plays'

Kenmerkende uitspraak: "I have nothing to declare but my genius", toen hij aankwam bij de douane in New York.

Biografie: Tanitch, Robert, *Oscar on Stage and Screen*, Londen 1999.

Bijzonderheden: Wilde zat twee jaar in de gevangenis in Reading, van 1895 tot 1897, vanwege homoseksualiteit. Hij verliet Engeland en stierf drie jaar later in Parijs, waar hij werd begraven op de begraafplaats Père Lachaise.

AANZOEK

HET BELANG VAN ERNST

Wilde

Zoals Oscar Wilde zelf zei: "Het is volmaakt triviaal, een tere zeepbel van fantasie, en het heeft zijn eigen filosofie (...) dat we al het triviale in het leven ernstig, en al het ernstige in het leven met oprechte en bestudeerde trivialiteit moeten behandelen." De plot komt in het kort hier op neer: Jack Worthing bezoekt zijn vriend Algernon Moncrieff omdat hij weet dat die zijn tante Augusta, Lady Bracknell, met haar dochter Gwendolen Fairfax op de thee krijgt. Jack wil Gwendolen ten huwelijk vragen. Jack vertelt aan Algernon dat hij als kleine jongen geadopteerd is, en zich alleen Ernst laat noemen als hij in Londen is. Gwendolen aanvaardt zijn aanzoek vooral omdat ze altijd al heeft willen houden van iemand die Ernst heet. Lady Bracknell verbiedt haar dochter te trouwen met iemand die geadopteerd is, erger nog: een vondeling, die notabene gevonden is in een tas in de wachtkamer van een station. In het geheim gaat Gwendolen naar het landhuis van Ernst, waar blijkt dat hij Jack heet. Verwickelingen en misverstanden worden geleidelijk opgelost, Jack blijkt werkelijk Ernst te heten en tot slot valt het jonge paar elkaar in de armen. Het stuk is vooral beroemd omdat iedereen even 'witty' is, en de personages over elkaar heen buitelen met spitsvondige 'oneliners'. Een bekend voorbeeld:

JACK: Je denkt toch niet dat Gwendolen de eerstkomende honderdvijftig jaar op haar moeder zal gaan lijken, Algy?

ALGERNON: Alle vrouwen gaan op hun moeder lijken. Dat is hun tragedie. Mannen nooit. Dat is de hunne.

Jack Worthing is eindelijk alleen in de kamer met zijn aanbeden Gwendolen Fairfax die denkt dat hij Ernst heet.

JACK

Prachtig weer vandaag, Miss Fairfax.

GWENDOLEN

Begint u alstublieft niet over het weer, Mr. Worthing. Wanneer mensen over het weer beginnen, ben ik er altijd vrij zeker van dat ze iets anders bedoelen. En dat maakt me zo zenuwachtig.

JACK

Ik bedoel ook iets anders.

GWENDOLEN

Dat dacht ik al. Om u de waarheid te zeggen, ik vergis me nooit.

JACK

En ik zou graag willen profiteren van de tijdelijke afwezigheid van Lady Bracknell...

GWENDOLEN

Dat zou ik u zeker aanraden. Mama komt meestal zo onverwacht terug in een kamer dat ik haar daar al vaak over heb moeten onderhouden.

JACK

(zenuwachtig)

Miss Fairfax, sinds ik u heb ontmoet heb ik u meer aanbeden dan welk meisje dan ook... dat ik ooit heb ontmoet... sinds... ik u heb ontmoet.

GWENDOLEN

Ja, daar ben ik mij zeer zeker van bewust. En dikwijls wenste ik dat u dat in het openbaar in elk geval, wat duidelijker had laten merken. Voor mij hebt u altijd een onweerstaanbare fascinatie bezeten. Zelfs voordat ik u ontmoette stond ik verre van onverschillig tegenover u.

(Jack kijkt haar stomverbaasd aan)

Wij leven, zoals u weet, naar ik hoop, Mr. Worthing, in een tijd van idealen. Dit feit wordt voortdurend genoemd in de duurdere tijdschriften, en heeft zelfs de provinciale kansels bereikt, naar ik hoor; en mijn ideaal is altijd geweest iemand lief te hebben die Ernst heet. Er zit iets in die naam dat absoluut vertrouwen inboezemt. Vanaf het eerste ogenblik dat Algernon mij vertelde dat hij een vriend had die Ernst heette, wist ik dat ik was voorbestemd van u te houden.

JACK

Houd je echt van mij, Gwendolen?

GWENDOLEN

Hartstochtelijk!

JACK

Lieveling! Je weet niet hoe gelukkig je me hebt gemaakt.

GWENDOLEN

Mijn eigen Ernst!

JACK

Maar je meent het toch niet als je zegt dat je niet van mij zou kunnen houden als mijn naam niet Ernst was?

GWENDOLEN

Maar je naam is Ernst.

JACK

Ja, dat weet ik. Maar stel nou dat ik anders heette? Meen je het echt dat je dan niet van me zou kunnen houden?

GWENDOLEN

(nonchalant)

Ach! Dat is overduidelijk een metafysische speculatie, die net als de meeste metafysische speculaties heel weinig te maken heeft met de werkelijkheid van het echte leven, zoals wij dat kennen.

JACK

Ik zelf, lieveling, om je de waarheid te zeggen, ben niet zo dol op de naam Ernst... Ik vind dat die naam helemaal niet bij me past.

GWENDOLEN

Hij past je volmaakt. Het is een goddelijke naam. Hij heeft zijn eigen muziek. Hij produceert vibraties.

JACK

Nou, heus, Gwendolen, ik moet zeggen dat ik vind dat er een heleboel veel leukere namen bestaan. Ik vind bijvoorbeeld Jack een geweldige naam.

GWENDOLEN

Jack?... Nee, er zit heel weinig muziek in de naam Jack, om niet te zeggen helemaal geen. Hij doet niets. Hij produceert absoluut geen vibraties... Ik heb verschillende Jacks gekend, en ze waren allemaal, zonder uitzondering, niet om aan te zien. Daarbij, Jack is een notoire verbastering van John! En ik beklag elke vrouw die getrouwd is met een man die John heet. Ze zal hoogstwaarschijnlijk nooit mogen genieten van de verrukking die een moment alleenzijn kan betekenen. De enige echt veilige naam is Ernst.

JACK

Gwendolen, ik moet onmiddellijk gedoopt worden - ik bedoel we moeten onmiddellijk trouwen. Er valt geen tijd te verliezen.

GWENDOLEN

Trouwen, Mr. Worthing?

JACK

(verbluft)

Nou... natuurlijk. U weet dat ik van u houd, en u deed mij geloven, Miss Fairfax, dat u niet geheel onverschillig tegenover mij stond.

GWENDOLEN

Ik aanbid u. Maar u hebt mij nog geen aanzoek gedaan. Er is geen woord gezegd over trouwen. Het onderwerp is zelfs niet aangeroerd.

JACK

Nou... mag ik u dan nu een aanzoek doen?

GWENDOLEN

Dit lijkt mij een uitgelezen kans. En om u een eventuele teleurstelling te besparen, Mr. Worthing, vind ik het niet meer dan sportief u tevoren eerlijk te vertellen dat ik vastbesloten ben uw aanzoek te aanvaarden.

JACK

Gwendolen!

GWENDOLEN

Ja. Mr. Worthing, wat hebt u mij te zeggen?

JACK

U weet wat ik u te zeggen heb.

GWENDOLEN

Ja, maar u zegt het niet.

JACK

Gwendolen, wil je met me trouwen?

(hij knielt)

GWENDOLEN

Natuurlijk wil ik dat, lieveling. Wat heb je daar lang over gedaan! Ik vrees dat je bitter weinig ervaring hebt in het doen van aanzoeken.

JACK

Mijn eigen schat, ik heb nog nooit van iemand op aarde gehouden behalve van jou.

GWENDOLEN

Ja, maar mannen doen vaak aanzoeken om te oefenen. Ik weet het van mijn broer Gerald. Al mijn vriendinnen vertellen me dat. Wat een prachtige blauwe ogen heb je, Ernst! Ze zijn in-en-in blauw. Ik hoop dat je altijd zó naar mij blijft kijken, vooral als er andere mensen bij zijn.